საქ. სსრ კ. პარტიის
სახ. სახ. რესპუბ.
ბიბლიოთეკა

პროლეტარელებო ყველა ქვეყანათა, შეერთდით!

კომუნისტი

СССР

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 264 (20805) — ოთხშაბათი, 16 ნოემბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

დავაჩქაროთ სოციალური განვითარება სოფლად

ორჯონიკიძე, 14 ნოემბერი. (საქინფორმი). დღეს აქ გაიხსნა თათბირი, რომელზეც ორი დღის მანძილზე განიხილავენ ქვეყნის ეკონომიკურ რეფორმის ეტაპის აქტუალურ საკითხებს და უწინარეს ყოვლისა სოფლის სოციალურ-ეკონომიკურ ურთიერთობათა ... ინტენსიფიკაციის სურსათით მომარაგების ... XIX კონფერენციის გადაწყვეტილებათა შესრულების ... ეკონომიკური ... ...

დაკვაჩქარეთ სოციალური განვითარება სოფლად

(დასასრული)

პარტიის საოლქო კომიტეტის პლენუმზე ითად ამოცანად დასვა ინსტრუქციებსა საკუთრებისა და თავისი შრომის შედეგებისადან მუშაკთა გაუცხოებით გამოწვეული აპათიის დაძლევის გზები. ამ მიზნით უფრო აქტიურად ვნერგავდით კოლექტიურ იჯარას. ამ მხრივ ვლაზეოოვსკის რაიონულმა პარტიულმა ორგანიზაციამ შეიძინა დადებითი გამოცდილება, რომელიც პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მოიწონა.

კოლექტიური იჯარის მეშვეობით შევაღლეთ წარმოების გამოცოცხლება. მაგრამ თავიდანვე შევნიშნეთ, რომ იგი ვერ წესად ითვალა — ბოლომდე ვერ უზრუნველყოფდა პროდუქციის წარმოების დანახარჯების კონტროლის საკითხს, ესე იგი ვერ მოქმედებდა ხარჯსაწინააღმდეგო მექანიზმი.

სწორედ ამიტომაც, ვხელმძღვანელობდით რა სრულ სამეურნეოობგარიშსა და თვითდაფინანსებაზე ეკონომიკის გადაყვანის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის ივნისის პლენუმის გადაწყვეტილებებით, ყველგან და მტკიცედ ვნერგავდით საარენდო იჯარას პროდუქციისა და წარმოების შაშუალებების ყიდვა-გაყიდვის საფუძველზე. პირველი ნაბიჯები-დანვე ვიგრძენით, რომ ეს ფორმა ყველაზე ხელმისაწვდომია რიგითი მრომელებისათვის. იგი რეალურად აქცევდა მთ ზარმოების ბატონ-პატრონებად, უზრუნველყოფ ქალური ეკონომიკური კონტროლი საწარმოო დანახარჯებისადმი, ამმინისტრაციულ-სამმართ ვ ე ლ ო პერსონალისა და სპეციალისტებისადმი, მაგრამ, რაც მთავარია, გაათავისუფლა ადამიანის სული, მისი შეგნება. პირველად გაჩნდა შესაძლებლობა გაგვრცელა ეინ-ვინ იყო, ესე იგი ამოგვცნო თითოეული ნიჭი და შესაძლებლობანი. დაიწყო გაუპირისპირებული საკუთრების — ბიუროკრატიული სისტემის ამ ბუჯრის ნამდვილი შტურმი.

ამის შედეგად ჩვენ უკვე ვუახლოვდებით იმის, რომ ადარატულ პოლიტიკას ; განსაზღვრავდა არა მბრძანებელ-ბიუროკრატიული აპარატი, არამედ პირველადი ფენომენი კოლექტივი, თავად მწარმოებელი.

დღეს არენდის სასარგებლოდ ბევრ რამეს ამბობენ და წერენ, თუმცა ეს ყოველთვის არ არის დამაჯერებელი. მას უფრო ზნირად კოლექტიურ იჯარაში ეურევენ. მაგრამ ობიექტურად უნდა ვალიაროთ, რომ, როცა ახალი მოძრაობა ის-ის იყო იწყებოდა, არც თეორიასა და არც პრაქტიკაში ჯერ არავითარი გამოცდილება არ გვქონდა.

წინ მიგდიოდით ცდებისა და შეცდომების შეთოდით, დღენიადაგ ეეთათბირებდით საოლქო მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას, პირადად აკადემიკოს ა. ა. ნიკონოვს.

ოლქის კომუნისტების წინაშე უკვე პრაქტიკული ამოცანა დადგა: არა მბრძანებელ-ბიუროკრატიული აპარატი, არამედ პირველადი ნარმოთი კოლექტივი, თავად მწარმოებელი.

დღეს არენდის სასარგებლოდ ბევრ რამეს ამბობენ და წერენ, თუმცა ეს ყოველთვის არ არის დამაჯერებელი. მას უფრო ზნირად კოლექტიურ იჯარაში ეურევენ. მაგრამ ობიექტურად უნდა ვალიაროთ, რომ, როცა ახალი მოძრაობა ის-ის იყო იწყებოდა, არც თეორიასა და არც პრაქტიკაში ჯერ არავითარი გამოცდილება არ გვქონდა.

წინ მიგდიოდით ცდებისა და შეცდომების შეთოდით, დღენიადაგ ეეთათბირებდით საოლქო მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას, პირადად აკადემიკოს ა. ა. ნიკონოვს.

ოლქის კომუნისტების წინაშე უკვე პრაქტიკული ამოცანა დადგა: არა მბრძანებელ-ბიუროკრატიული აპარატი, არამედ პირველადი ნარმოთი კოლექტივი, თავად მწარმოებელი.

ეკონომიკური ურთიერთობის ახალ ფორმას ზნიშვნელოვანი შედეგები მოაქვს. ავიღოთ, თუნდაც, კოლექტივი, რომელსაც სათავეში ვლადიმერ ერბერტის ძე რაისი უდგა. მან არენდით აიღო ყველაზე ხელმაშვებული ფერმა ურიკას რაიონის სკკპ სახელობის დაუძლურებულ კოლეტიურეობაში, სადაც ძროხაზე 1850 კილოგრამ რძეს იღებდნენ. მოარენდეთა კოლექტივმა, რომელმაც ათი კაცით შეამცირა მომსახურე პერსონალი, ორ წელიწადში საშალო წველადობა 1750 კილოგრამით გაზარდა. დაადასტურებთ ასევე დაიწყეს ზნამენეის რაიონის კოლეგიურობა „ახალი ცხოვრების“ კოლხანოს ფერმაში, როცა იგი არენდით გადაეცა კოლექტივს, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ელენე სერგის ასული ზნამენსკაია. კომკავშირის რაკომის ბიუროს წევრი. დღეს ფერმა ძროხაზე ოთხი ათას კილოგრამიან ნაგნეს აღწევს, თანაც მკეთრად მცირდება პროდუქციის თვითღირებულება.

ასეთი მაგალითები მრავლად შეგვიძლია მოვიყვანოთ, მაგრამ ისინი საინტერესოა არა მარტო მაჩვენებლებით, არამედ, ალბათ, კიდევ მეტად — ადამიანთა ფსიქოლოგიის შეცვლით, მათი შინაგანი განწყობილებით. მაგალითად, საბჭოთა მეურნეობა „ვიშნე-ოლშანსკის“ მუშის ვიქტორ პეტროფლეს ძე ფოთოფეევის ოჯახმა გადაწყვიტა გაესუქებინა 500 გოჯი. წონით ამ სულადმას ხუთი კაცი ემსახურებოდა, და თვეში ზვდ ცენტნერზე მეტ წონამატებას ვერ აღწევდნენ. დოროფეევმა და მისმა ცოლმა პირველსავე თვეში 45 ცენტნერი წონამატება მიიტეს, შემდეგ 50, ახლა კი 60 ცენტნერზე მეტს იღებენ, ცენტნერის თვითღირებულება კი 130 მანეთია.

ახლა მეუღლეები თავადაც გაჩარენელი არიან და შეიძინეს ამაყობენ ზმობლებით. ამ ცოტა ხნის წინათ ბატის ოჯახის საოლქო კომიტეტში მოარენდეებთან გამართულ ზეზვედრაზე ეიქტორ პეტროფლეს ძემ ასეთი ზემოხვეევა გაიხსენა. მასთან ფერმაში ჩამოვიდა ვაჟიშვილი, რომელიც კომკავშირის რაკომის მდივნად მუშაობს, და ეუბნება: „მამა, უნდა გაკოცო. ბეეეინ მეკითხებიან, მართალია თუ არა, რომ შენ ჩემი მამა ხარ?

ეი რას ამბობს ამაზე ლენინგე პეტრის ეე პეშენოვი, რომელიც-მაც 16 წელი იმუშავა კოლმეურნეობის თავმჯდომარედ, ახლა კი ოჯახური კოოპერატივი ეეძღვა, რომელიც მრავალწლიანი ბალახეობის თესლს აწარმოებს: როგორც კი გავხედავ მინდორს, რომელზეეე უკან ტრაქტორით მოეყვება ჩემი ორი შვილი, — გული ხარობს. ასეთი ბედნიერება ეროსოდეს განმიცდია თავმჯდომარედ ყოფნის დროს“. სხვათა შორის, ჩემმა ორივე ვაჟიშვილმა და რძალმა ტიმოროზეევს ოკადემის მემდეკოლის ფაკულტეტი დამთავრეს.

ეკონომიკური ურთიერთობის ახალ ფორმას ზნიშვნელოვანნი შედეგები მოაქვს. ავიღოთ, თუნდაც, კოლექტივი, რომელსაც სათავეში ვლადიმერ ერბერტის ძე რაისი უდგა. მან არენდით აიღო ყველაზე ხელმაშვებული ფერმა ურიკას რაიონის სკკპ სახელობის დაუძლურებულ კოლეგიურეობაში, სადაც ძროხაზე 1850 კილოგრამ რძეს იღებდნენ. მოარენდეთა კოლექტივმა, რომელმაც ათი კაცით შეამცირა მომსახურე პერსონალი, ორ წელიწადში საშალო წველადობა 1750 კილოგრამით გაზარდა.

დაადასტურებთ ასევე დაიწყეს ზნამენეის რაიონის კოლეგიურეობა „ახალი ცხოვრების“ კოლხანოს ფერმაში, როცა იგი არენდით გადაეცა კოლექტივს, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ელენე სერგის ასული ზნამენსკაია. კომკავშირის რაკომის ბიუროს წევრი. დღეს ფერმა ძროხაზე ოთხი ათას კილოგრამიან ნაგნეს აღწევს, თანაც მკეთრად მცირდება პროდუქციის თვითღირებულება.

ასეთი მაგალითები მრავლად შეგვიძლია მოვიყვანოთ, მაგრამ ისინი საინტერესოა არა მარტო მაჩვენებლებით, არამედ, ალბათ, კიდევ მეტად — ადამიანთა ფსიქოლოგიის შეცვლით, მათი შინაგანი განწყობილებით. მაგალითად, საბჭოთა მეურნეობა „ვიშნე-ოლშანსკის“ მუშის ვიქტორ პეტროფლეს ძე ფოთოფეევის ოჯახმა გადაწყვიტა გაესუქებინა 500 გოჯი. წონით ამ სულადმას ხუთი კაცი ემსახურებოდა, და თვეში ზვდ ცენტნერზე მეტ წონამატებას ვერ აღწევდნენ. დოროფეევმა და მისმა ცოლმა პირველსავე თვეში 45 ცენტნერი წონამატება მიიტეს, შემდეგ 50, ახლა კი 60 ცენტნერზე მეტს იღებენ, ცენტნერის თვითღირებულება კი 130 მანეთია.

ახლა მეუღლეები თავადაც გაჩარენელი არიან და შეიძინეს ამაყობენ ზმობლებით. ამ ცოტა ხნის წინათ ბატის ოჯახის საოლქო კომიტეტში მოარენდეებთან გამართულ ზეზვედრაზე ეიქტორ პეტროფლეს ძემ ასეთი ზემოხვეევა გაიხსენა. მასთან ფერმაში ჩამოვიდა ვაჟიშვილი, რომელიც კომკავშირის რაკომის მდივნად მუშაობს, და ეუბნება: „მამა, უნდა გაკოცო. ბეეეინ მეკითხებიან, მართალია თუ არა, რომ შენ ჩემი მამა ხარ?

ეი რას ამბობს ამაზე ლენინგე პეტრის ეე პეშენოვი, რომელიც-მაც 16 წელი იმუშავა კოლმეურნეობის თავმჯდომარედ, ახლა კი ოჯახური კოოპერატივი ეეძღვა, რომელიც მრავალწლიანი ბალახეობის თესლს აწარმოებს: როგორც კი გავხედავ მინდორს, რომელზეეე უკან ტრაქტორით მოყვება ჩემი ორი შვილი, — გული ხარობს. ასეთი ბედნიერება ეროსოდეს განმიცდია თავმჯდომარედ ყოფნის დროს“. სხვათა შორის, ჩემმა ორივე ვაჟიშვილმა და რძალმა ტიმოროზეევს ოკადემის მემდეკოლის ფაკულტეტი დამთავრეს.

ეკონომიკური ურთიერთობის ახალ ფორმას ზნიშვნელოვანნი შედეგები მოაქვს. ავიღოთ, თუნდაც, კოლექტივი, რომელსაც სათავეში ვლადიმერ ერბერტის ძე რაისი უდგა. მან არენდით აიღო ყველაზე ხელმაშვებული ფერმა ურიკას რაიონის სკკპ სახელობის დაუძლურებულ კოლეგიურეობაში, სადაც ძროხაზე 1850 კილოგრამ რძეს იღებდნენ. მოარენდეთა კოლექტივმა, რომელმაც ათი კაცით შეამცირა მომსახურე პერსონალი, ორ წელიწადში საშალო წველადობა 1750 კილოგრამით გაზარდა.

დაადასტურებთ ასევე დაიწყეს ზნამენეის რაიონის კოლეგიურეობა „ახალი ცხოვრების“ კოლხანოს ფერმაში, როცა იგი არენდით გადაეცა კოლექტივს, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ელენე სერგის ასული ზნამენსკაია. კომკავშირის რაკომის ბიუროს წევრი. დღეს ფერმა ძროხაზე ოთხი ათას კილოგრამიან ნაგნეს აღწევს, თანაც მკეთრად მცირდება პროდუქციის თვითღირებულება.

ასეთი მაგალითები მრავლად შეგვიძლია მოვიყვანოთ, მაგრამ ისინი საინტერესოა არა მარტო მაჩვენებლებით, არამედ, ალბათ, კიდევ მეტად — ადამიანთა ფსიქოლოგიის შეცვლით, მათი შინაგანი განწყობილებით. მაგალითად, საბჭოთა მეურნეობა „ვიშნე-ოლშანსკის“ მუშის ვიქტორ პეტროფლეს ძე ფოთოფეევის ოჯახმა გადაწყვიტა გაესუქებინა 500 გოჯი. წონით ამ სულადმას ხუთი კაცი ემსახურებოდა, და თვეში ზვდ ცენტნერზე მეტ წონამატებას ვერ აღწევდნენ. დოროფეევმა და მისმა ცოლმა პირველსავე თვეში 45 ცენტნერი წონამატება მიიტეს, შემდეგ 50, ახლა კი 60 ცენტნერზე მეტს იღებენ, ცენტნერის თვითღირებულება კი 130 მანეთია.

ახლა მეუღლეები თავადაც გაჩარენელი არიან და შეიძინეს ამაყობენ ზმობლებით. ამ ცოტა ხნის წინათ ბატის ოჯახის საოლქო კომიტეტში მოარენდეებთან გამართულ ზეზვედრაზე ეიქტორ პეტროფლეს ძემ ასეთი ზემოხვეევა გაიხსენა. მასთან ფერმაში ჩამოვიდა ვაჟიშვილი, რომელიც კომკავშირის რაკომის მდივნად მუშაობს, და ეუბნება: „მამა, უნდა გაკოცო. ბეეეინ მეკითხებიან, მართალია თუ არა, რომ შენ ჩემი მამა ხარ?

ეი რას ამბობს ამაზე ლენინგე პეტრის ეე პეშენოვი, რომელიც-მაც 16 წელი იმუშავა კოლმეურნეობის თავმჯდომარედ, ახლა კი ოჯახური კოოპერატივი ეეძღვა, რომელიც მრავალწლიანი ბალახეობის თესლს აწარმოებს: როგორც კი გავხედავ მინდორს, რომელზეეე უკან ტრაქტორით მოყვება ჩემი ორი შვილი, — გული ხარობს. ასეთი ბედნიერება ეროსოდეს განმიცდია თავმჯდომარედ ყოფნის დროს“. სხვათა შორის, ჩემმა ორივე ვაჟიშვილმა და რძალმა ტიმოროზეევს ოკადემის მემდეკოლის ფაკულტეტი დამთავრეს.

ეკონომიკური ურთიერთობის ახალ ფორმას ზნიშვნელოვანნი შედეგები მოაქვს. ავიღოთ, თუნდაც, კოლექტივი, რომელსაც სათავეში ვლადიმერ ერბერტის ძე რაისი უდგა. მან არენდით აიღო ყველაზე ხელმაშვებული ფერმა ურიკას რაიონის სკკპ სახელობის დაუძლურებულ კოლეგიურეობაში, სადაც ძროხაზე 1850 კილოგრამ რძეს იღებდნენ. მოარენდეთა კოლექტივმა, რომელმაც ათი კაცით შეამცირა მომსახურე პერსონალი, ორ წელიწადში საშალო წველადობა 1750 კილოგრამით გაზარდა.

დაადასტურებთ ასევე დაიწყეს ზნამენეის რაიონის კოლეგიურეობა „ახალი ცხოვრების“ კოლხანოს ფერმაში, როცა იგი არენდით გადაეცა კოლექტივს, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ელენე სერგის ასული ზნამენსკაია. კომკავშირის რაკომის ბიუროს წევრი. დღეს ფერმა ძროხაზე ოთხი ათას კილოგრამიან ნაგნეს აღწევს, თანაც მკეთრად მცირდება პროდუქციის თვითღირებულება.

ასეთი მაგალითები მრავლად შეგვიძლია მოვიყვანოთ, მაგრამ ისინი საინტერესოა არა მარტო მაჩვენებლებით, არამედ, ალბათ, კიდევ მეტად — ადამიანთა ფსიქოლოგიის შეცვლით, მათი შინაგანი განწყობილებით. მაგალითად, საბჭოთა მეურნეობა „ვიშნე-ოლშანსკის“ მუშის ვიქტორ პეტროფლეს ძე ფოთოფეევის ოჯახმა გადაწყვიტა გაესუქებინა 500 გოჯი. წონით ამ სულადმას ხუთი კაცი ემსახურებოდა, და თვეში ზვდ ცენტნერზე მეტ წონამატებას ვერ აღწევდნენ. დო�როფეევმა და მისმა ცოლმა პირველსავე თვეში 45 ცენტნერი წონამატება მიიტეს, შემდეგ 50, ახლა კი 60 ცენტნერზე მეტს იღებენ, ცენტნერის თვითღირებულება კი 130 მანეთია.

ახლა მეუღლეები თავადაც გაჩარენელი არიან და შეიძინეს ამაყობენ ზმობლებით. ამ ცოტა ხნის წინათ ბატის ოჯახის საოლქო კომიტეტში მოარენდეებთან გამართულ ზეზვედრაზე ეიქტორ პეტროფლეს ძემ ასეთი ზემოხვეევა გაიხსენა. მასთან ფერმაში ჩამოვიდა ვაჟიშვილი, რომელიც კომკავშირის რაკომის მდივნად მუშაობს, და ეუბნება: „მამა, უნდა გაკოცო. ბეეეინ მეკითხებიან, მართალია თუ არა, რომ შენ ჩემი მამა ხარ?

ეი რას ამბობს ამაზე ლენინგე პეტრის ეე პეშენოვი, რომელიც-მაც 16 წელი იმუშავა კოლმეურნეობის თავმჯდომარედ, ახლა კი ოჯახური კოოპერატივი ეეძღვა, რომელიც მრავალწლიანი ბალახეობის თესლს აწარმოებს: როგორც კი გავხედავ მინდორს, რომელზეეე უკან ტრაქტორით მოყვება ჩემი ორი შვილი, — გული ხარობს. ასეთი ბედნიერება ეროსოდეს განმიცდია თავმჯდომარედ ყოფნის დროს“. სხვათა შორის, ჩემმა ორივე ვაჟიშვილმა და რძალმა ტიმოროზეევს ოკადემის მემდეკოლის ფაკულტეტი დამთავრეს.

ეკონომიკური ურთიერთობის ახალ ფორმას ზნიშვნელოვანნი შედეგები მოაქვს. ავიღოთ, თუნდაც, კოლექტივი, რომელსაც სათავეში ვლადიმერ ერბერტის ძე რაისი უდგა. მან არენდით აიღო ყველაზე ხელმაშვებული ფერმა ურიკას რაიონის სკკპ სახელობის დაუძლურებულ კოლეგიურეობაში, სადაც ძროხაზე 1850 კილოგრამ რძეს იღებდნენ. მოარენდეთა კოლექტივმა, რომელმაც ათი კაცით შეამცირა მომსახურე პერსონალი, ორ წელიწადში საშალო წველადობა 1750 კილოგრამით გაზარდა.

დაადასტურებთ ასევე დაიწყეს ზნამენეის რაიონის კოლეგიურეობა „ახალი ცხოვრების“ კოლხანოს ფერმაში, როცა იგი არენდით გადაეცა კოლექტივს, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ელენე სერგის ასული ზნამენსკაია. კომკავშირის რაკომის ბიუროს წევრი. დღეს ფერმა ძროხაზე ოთხი ათას კილოგრამიან ნაგნეს აღწევს, თანაც მკეთრად მცირდება პროდუქციის თვითღირებულება.

ასეთი მაგალითები მრავლად შეგვიძლია მოვიყვანოთ, მაგრამ ისინი საინტერესოა არა მარტო მაჩვენებლებით, არამედ, ალბათ, კიდევ მეტად — ადამიანთა ფსიქოლოგიის შეცვლით, მათი შინაგანი განწყობილებით. მაგალითად, საბჭოთა მეურნეობა „ვიშნე-ოლშანსკის“ მუშის ვიქტორ პეტროფლეს ძე ფოთოფეევის ოჯახმა გადაწყვიტა გაესუქებინა 500 გოჯი. წონით ამ სულადმას ხუთი კაცი ემსახურებოდა, და თვეში ზვდ ცენტნერზე მეტ წონამატებას ვერ აღწევდნენ. დო

დაკვაჩქაროთ სოციალური განვითარება სოფლად

(დასასრული)

ბაკა, კომუნისტები დარწმუნებულნი არიან, რომ ეს მეურნეობის ერთ-ერთი ფორმა — ამ ბრძოლის სწორი ფორმა — ამ ბრძოლაში, რომელიც საშუალებას გვაძლევს, არა მარტო ეზიარებას პროდუქციის წარმოება, ანდა თავის ადგილზე თითოეარსებულ თავის ღირსებას დავამკვიდროთ კაცის, ჩვენ ყველას სწორად მიგვაჩნია ცენტრალური კომიტეტის მოხსენებაში ნაგი, პარტიის ცოცხალი, რაიონული კომიტეტების ორგანიზმიდან, მუშაობა საარსებო ადგილის დანერგვისთვის. ერთ ოჯახის რაიონის კოლმეურნეობის ორასსომ ზნამის" სარეგანდა კოლექტივის ხელმძღვანელი **ი. ვ. ალეფინოვმა** დამსწრეთ ეუბნა:

ოდესაც კოლმეურნეობაში უფროს ინჟინრად ვმუშაობდი, გამოგიტყდებთ, შთაბეჭდილებ ვიღებდი ჩემი საქმე, რადგან შედეგი ნამდვილად ბევრ მარტო ჩემზე, ანუ არ იყო დამოკიდებული. ინზე არ იყო დამოკიდებული. ინზე ეს ჩემ მუშაკები ხომ არსებითად ბრიგადიერის როლს ასრულებენ. მიდიხარ რაიონულ სატრანსპორტო საწარმოში, იქ კი ხან პორტი სათადარიგო ნაწილი არა ერთი ნახვა — მეორე. უკმაყოფილებ, ხან — მეორე. უკმაყოფილებს გრძნობა გეუფლება კაცს: იცი, რომ მექანიზატორები ველ, წუხან, შენ კი არაფერი გამოგივიდა.

როცა ოლქში პირველი საარენო კოლექტივები გაჩნდა, ჩავუსინჯეთ-მეთქი. მაშინ უკვე ბევრი რამ წამეკითხა და გამეგონა ამის შესახებ, და მეცოდოა, რომ არავინ ვალაპარაკებ მიწის ბატონ-პატრონად აქცევს, ზრომის შედეგები ეკეთებინოს ყოველისა თვით ბატონ-პატრონად ერის დამოკიდებულ. ეს ბატონ-პატრონებად ჩემს ჩანაფიქრზე და მათაც ბარი დამეჭიროს.

მიმდინარე წლის დამდეგს კოლმეურნეობის გამგეობას მივმართეთ ფრინველიდან, რომ შეექმნათ საარენო კოლექტივის 9 კაცის შემადგენლობით და მოეკვანებინთ შაქრის ჭარხლის სრული ციკლი ფერმერებზეთ. კოლმეურნეობის გამგეობამ, პარტიულმა ორგანიზაციამ მიიღეს ჩვენი წინადადება. გადმოგვეცა 1334 ჰექტარი სახნავი, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის საბერო კომპლექტი, მოწყობილობა, 205 ათასი ბანეთის სხვა საწარმოო ფონდები. რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანება, მეურნეობის სპეციალისტები დაგვეხმარნენ საბერო ბანაგარიშებში, რომელიც, კაცმა რომ თქვას, გულისხმობდა მხოლოდ საანგარიშწორებო ფასებს ანუ ნანაზღაურებას, რომელებიც უნდა გვეშუშავა. მე და მექანიზატორებმა თვითონ მოგვიხდა ეკონომიკის საფუძვლების შესწავლა.

გაზაფხულისათვის უკვე მთელი ტექნიკა მოვამზადეთ, ორგანიზებულად ჩავატარეთ მინდვრის სამუშაოები და ამას ყველაფერს თვითონ გვეთქვათ თავი. არადა, წინა წლებში ეს სამუშაოსათვის სულ ცოტა 15 მექანიზატორი ჩამოსაყვანდა ქალაქიდან.

არენდამ თვალდათვალ შეცვალა ადამიანების დამოკიდებულება საქმისადმი. ადარაფინ იყო უკვე გულგრილი შესასრულებელ სამუშაოთა ხარისხისადმი. მექანიზატორები სათუთად ეპყრობოდნენ ტექნიკას. ყოველივე ამან ნაყოფი გამოიღო. ჩვენს მეურნეობაში, რომელიც მუდამ განიცდიდა კადრების ხანგრძლივ ნაკლებობას, განსაკუთრებით მექანიზატორების ნაკლებობას, სულ-ეთვო ოთხ წლებშიც კი მარცვლეულის მოსავალი ეკტარზე სულ 12-13 ცენტნერს შეადგენდა, ჩვენ კი უკვე წლეულს შევძელით ჰექტარზე 30 ცენტნერის მიღება. გაიზარდა სხვა კულტურების მოსავლიანობაც.

ბევრმა ფერმერებმა ეს ფასები ბარეზები. ერთი ცენტნერი მარცვლეულის თვითღირებულება შეადგენს 6 მანეთს, შაქრის ჭარხლისა — 2 მანეთსა და 50 კაპიკს, ზრომის ნაყოფიერება გაიზარდა 2-ჯერ და მეტად და კოლექტივთან თითოეულ ფერეზე 44 ათასი მანეთი შეადგინა. ჩვენ ახლა დარწმუნებულნი ვართ, რომ ზრომედ არენდაა მეურნეობის ეკონომიკის განმტკიცების გზა, რომ იგი ნამდვილ ბატონ-პატრონებად გვხდის, ან რატომ ადარ არის ახლა ჩვენთვის არენდა ხანმოკლე კამპანია.

უკვე 1989 წლიდან კოლმეურნეობის გამგეობას დავუდგინ ხელშეკრულება 8 წლით, რათა თულტრაფეს თუნდაც ორი სრული ციკლი მაინც გავიაროთ. ახლა უკვე დავიწყეთ მუშაობა მიწის სტრუქტურის გასაუმჯობესებლად, ვამზადებთ მაღალხარისხოვან თესლს.

არ დავმალავ, პრობლემები გვქონდა. მაგალითად, საანგარიშწორებო ფასების დანერგვისას ამიმბიდეთ, ოპტიმალურად იყო თუ არა არჩეული ვარიანტი. მომატებულ ფასებს შეიძლებოდა ეწარმოებია სხვისი შეჭიდულობა, შეექმნა გამოუმუშავებელი ფულის მიღების შესაძლებლობა, ხოლო დაკლებულ ფასებს — იმედი გაეცოუებინა და იქნებ კოლექტივის დამლაც კი გამოეწვია. ჩვენ გულმოდგინედ ვიფიქრეთ ამაზე და ახლა კი ეშვიები უკან დარჩა. მოვიყვანე ასეთი ციფრებს: ჩვენთან ერთი ცენტნერი შაქრის ჭარხლის საანგარიშწორებო ფასი 2 მანეთი და 80 კაპიკია, შესაბამისი ფასი — 6 მანეთი და 20 კაპიკი. თავდაპირველად ისე ბანდა, რომ ეს მოარენდების ხელს არ აძლევდათ. მაგრამ, როცა დაანგარიშეთ და ავწონ-დაწონეთ ჩვენი შესაძლებლობები, გამოიარკვა, რომ ჩვენს კაცი ხელფასი გვაქვს და ფულიც მოგვეძებებინა, რომლითაც შეიძლება კოლმეურნეობის განვითარება, სოციალურსაყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტების მშენებლობა.

ჩვენ ამას არ დავჯერდით. გადავწყვიტეთ, რომ ახალი წლიდან პროდუქციას კოლმეურნეობას მიეყიდით შესასყიდი ფასებით საარენდო სოფსურის გადარიცხვით. რატომ ვქენით ეს? იმიტომ, რომ გავაძლიეროთ სწორედ ჩვენი დაინტერესება საკუთარი პროდუქციის ხარისხით და ოდენობით. ხომ არავისთვის არის საიდუმლო, რომ თუ მე პროდუქციას 5 მანეთის საანგარიშსწორებო ფასად ვყიდი, მაშინ ადარ მიღელვებს, რა ფასად გაყიდა კოლმეურნეობამ ეს პროდუქცია: გინდ 13 მანეთი იყოს, გინდაც 17 მანეთი, ეს უკვე ადარ მენაღვლება. ახლა კი, თუ სწორედ შესასყიდი ფასებით ვიმუშაებთ, და საარენდო საფასურსაც გადავიხდიდით, მაშინ ჩვენი დაინტერესება ამით საერთოდ გაძლიერდება. ეს ჩვენც გვაძლევს ხელს და მეურნეობასაც.

მომავლისათვის კიდევ ერთი ჩანაფიქრი გვაქვს — გავხსნათ ბანკები საკუთარი ანგარიში. სამამლოდ სრულვყოფთ ჩვენს მუშაობას ყველა მმართველებით. ჩვენ ხელმეკოლებები უნდა დავუდოთ აგრეთვე სხვა დარგების საარენდო კოლექტივებს, რომლებიც, სხვათა შორის, უკვე მუშაობენ ჩვენთან საარენდო ოჯახი.

ჩვენი კოლმეურნეობა უკვე მოქცეულია პროგრამაში „ასი", რომელზეც აქ ითქვა. მისი მოქმედების პერიოდში ბევრი რამის გაკეთება მოხერხდა მეურნეობისათვის, განსაკუთრებით სოციალურ სფეროში. აშენდა 21 ბინა, სავაჭრო ცენტრი, საბავშვო ბაღი. და ჩვენ ახლა დარწმუნებულნი ვართ, რომ არენდა მეურნეობის ეკონომიკის ალმავლობის ახალ მძლავრ იმპულს მოგვცემს. ეი რატომ იმუშავეს 1989 წლის 1 იანვრიდან მთელი კოლეურნეობა საარენდო ოჯახით.

ტრიბუნაზე ზნამენსკოეს რაიონის კოლეურნეობა „ნოვაია ეიზნნი" ოჯახური საარენდო კოლექტივის ხელმძღვანელი **ე. ხ. ზნამენსკაია.**

ბოლო დროს, თქვა მან, ხშირად მაძლევენ ერთი და იგივე კითხვას: როგორ გავხდი მე — ქალაქის მაცხოვრები — სოფლელი მოარენდე? მე მართლაც ქალაქში დავიბადე და გავიზარდე. სამშენებლო ტექნიკუმის დამთავრების შემდეგ საპროექტო ინსტიტუტში ვმუშაობდი. უკმე ღლეებში ზშირად ჩავდიოდი ნათესავებთან სოფლად და სულ უფრო მეტად მინდოდა იქ სამუშაოდ დარჩენა. სამოლო მოგვიდა ეკონომიკის საფუძვლების შესწავლა.

ბაზაფხულისათვის უკვე მთელი ტექნიკა მოვამზადეთ, ორგანიზებულად ჩავატარეთ მინდვრის სამუშაოები და ამას ყველაფერს თვითონ გვეთქვათ თავი. არადა, წინა წლებში ეს სამუშაოსათვის სულ ცოტა 15 მექანიზატორი ჩამოსაყვანდათ ქალაქიდან.

არენდამ თვალდათვალ შეცვალა ადამიანების დამოკიდებულება საქმისადმი. ადარაფინ იყო უკვე გულგრილი შესასრულებელ სამუშაოთა ხარისხისადმი. მექანიზატორები სათუთად ეპყრობოდნენ ტექნიკას. ყოველივე ამან ნაყოფი გამოიღო. ჩვენს მეურნეობაში, რომელიც მუდამ განიცდიდა კადრების ხანგრძლივ ნაკლებობას, განსაკუთრებით მექანიზატორების ნაკლებობას, სულ-ეთვო ოთხ წლებშიც კი მარცვლეულის მოსავალი ეკტარზე სულ 12-13 ცენტნერს შეადგენდა, ჩვენ კი უკვე წლეულს შევძელით ჰექტარზე 30 ცენტნერის მიღება. გაიზარდა სხვა კულტურების მოსავლიანობაც.

ბევრმა ფერმერებმა ეს ფასები ბარეზები. ერთი ცენტნერი მარცვლეულის თვითღირებულება შეადგენს 6 მანეთს, შაქრის ჭარხლისა — 2 მანეთსა და 50 კაპიკს, ზრომის ნაყოფიერება გაიზარდა 2-ჯერ და მეტად და კოლექტივთან თითოეულ ფერეზე 44 ათასი მანეთი შეადგინა. ჩვენ ახლა დარწმუნებულნი ვართ, რომ სწორედ არენდაა მეურნეობის ეკონომიკის განმტკიცების გზა, რომ იგი ნამდვილ ბატონ-პატრონებად გვხდის, ან რატომ ადარ არის ახლა ჩვენთვის არენდა ხანმოკლე კამპანია.

უკვე 1989 წლიდან კოლმეურნეობის გამგეობას დავუდგინ ხელშეკრულება 8 წლით, რათა თულტრაფეს თუნდაც ორი სრული ციკლი მაინც გავიაროთ. ახლა უკვე დავიწყეთ მუშაობა მიწის სტრუქტურის გასაუმჯობესებლად, ვამზადებთ მაღალხარისხოვან თესლს.

არ დავმალავ, პრობლემები გვქონდა. მაგალითად, საანგარიშწორებო ფასების დანერგვისას ამიმბიდეთ, ოპტიმალურად იყო თუ არა არჩეული ვარიანტი. მომატებულ ფასებს შეიძლებოდა წარმოეშვა სხვისი შეჭიდულობა, შეექმნა გამოუმუშავებელი ფულის მიღების შესაძლებლობა, ხოლო დაკლებულ ფასებს — იმედი გაეცოუებინა და იქნებ კოლექტივის დამლაც კი გამოეწვია. ჩვენ გულმოდგინედ ვიფიქრეთ ამაზე და ახლა კი ეშვიები უკან დარჩა. მოვიყვანე ასეთი ციფრებს: ჩვენთან ერთი ცენტნერი შაქრის ჭარხლის საანგარიშწორებო ფასი 2 მანეთი და 80 კაპიკია, შესაბამისი ფასი — 6 მანეთი და 20 კაპიკი. თავდაპირველად ისე ბანდა, რომ ეს მოარენდების ხელს არ აძლევდათ. მაგრამ, როცა დაანგარიშეთ და ავწონ-დაწონეთ ჩვენი შესაძლებლობები, გამოიარკვა, რომ ჩვენს კაცი ხელფასი შიანი შემოსავალია. გულხდილად გეტყვით — ანგარიშსწორების ასეთი ისტა ძალზე ბარტივი და გასაგებია. თითოეულმა ჩვენგანმა მტკიცედ იცის, რომ მიიღებს ყველაფერს, რაც გამიმუშავა.

ჩვენი რეზერვი ამოუწურავი როდია. მაგრამ პროდუქტიულობის შემდგომი ზრდა არსებული სულდობის გენეტიკური პოტენციალის პირობებში ძალზე ძნელია. კოლმეურნეობათა სრულიად რუსეთის საბჭოს თავმჯდომარე ვასილ ალექსანდრეს ძე სტაროდუბცევი შეგვპირდა, რომ 100 უშობელს მოგვყიდის. თუ იგი თავის სიტყვას შეასრულებს, მაშინ ჩვენ ვალდებულებას ვკისრულობთ მივიღოთ მთვარან 1000 კილოგრამით მატი, ვიდრე იგი იღებს თავისთან კომპლექსში.

ჩვენ ბარეთეკ ვაპირებთ ადგილზე მოვაწყოთ რძის გადამუშავება და ხელი მოვკიდოთ ყველის წარმოებას. ამაში აგროსამრეწველო კომიტეტის დახმარების იმედი გვაქვს.

მე ემოწაფილობდი მოარენდეთა საკავშირო თათბირში, რომელიც ამას წინათ მოეწყო სკკპ ცენტრალურ კომიტეტში. ამ თათბირიდან გამოვყავი პარტიის კურსის სრულიად ღრმა რწმენა. თათბირზე მიღებული შეთანხმებები, ახალ პირობებში მუშაობის საკუთარი გამოცდილება მარწმუნებს, რომ სწორად არენდა მოგვცემს საშუალებას ეგრძნოთ თავი ნამდვილ ბატონ-პატრონებად, განვიცადოთ შრომის სიხარული.

ეროკკის რაიონის სკკპ სახელობის კოლმეურნეობაში ყაზახეთიდან ჩამოვედი გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდის" მოწოდებით, თქვა საარენდო კოლექტივის ხელმძღვანელმა, პოდზავალოვსკის ფერმის გამგემ **ვ. ე. ჩიბინმა.** ეს მხარე მაშინვე მომეწონა. კარგი, გულისხმიერი ხალხია. მწვანე ბორცვები, ძალიან ლამაზი ადგილებია.

ჩვენი კოლმეურნეობა ერთ-ერთი ყველაზე ცსვალია ურიკის რაიონში და ახლო წარსულში ერთ-ერთი ყველაზე ხელიშეშეული იყო. ზრომისულნარიანთა რაცხვი ჯერ კიდევ ორი წლის წინათ 150-ს არ აღემატებოდა. უგზოობა, ცხოვრება სრულიად მოუწყობელი, და ხალხმაც სხვადასხვა ქალაქსა და დაბას მიაშუა, კარმიდამოებს ნარჩავა და ჭინჭარი მოედო.

განსაკუთრებით ძნელი მდგომარეობა შეიქმნა პოდზავალოვსკის ფერმაში, სადაც მუშაობა შემომთავაზეს. აქ ძრობების ხუთ ჭგუფზე იმ დროისთვის დარჩა ბზოლდ ერთი ბრიგადა ბზოლ ოთხი მწველავი — ლუბოვ ივანეს ასული სოპოვა, 58 წლის ქალი. დაბარჩენები განწესით მოდიოდნენ. ძროხის საშუალო წლიური წველადობა იმ დროს 1850 კილოგრამს შეადგენდა.

დარჩენილ ადგილობრივ მოსახლეობასთან ერთად უნდა გამოგვეცოცხლებინა ეს მეურნეობა, ეს მაუბენული ფერმა. გეტყვით, რომ დიდი როლი მეასრულა პროგრამა „ასმა", რომელიც ოლქის ყოფილა, ვიდრე სამუშაოთა მთელი მოცულობის დამუშავებლად შესრულება. აუკარგდ მაკლდა გამოცდილება, ცოდნა, თადარიგიანი მიდგომა, სოფლის მშრომელთა უმრავლესობას რომ მოსდგამს. ყოველივე ამას ღვიძლი დეიდის, სკკპ წევრის ნადეიდა ტიხონის ასულ ივაშოვასაგან ვსწავლობდი. გარდა ამისა, ორიოდე სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტშიც შევედი. ესე თანდათან ხდებოდა ჩემი ჩამოყალიბება, უმჯობესდებოდა შედეგები.

მაგრამ პირდაპირ უნდა გითხრათ, რომ წლიური ნაწილი ცცარე რჩებოდა. რძე, როგორც იტყვიან, ძროხას ენაზე აკვს. ი ენაზე დასდები კი არაფერი იყო. ხან საკვებს არ მოიტანენ, ხან ცოტაა, ხანაც ხარისხი არ ეკარგება. და მთელი ჩვენი შრომა, მე ბზდეკილობაში მაკვს მწველავის შრომა, ფუჭი იყო. ზშირად ეუფიქრებოდით კითხვა, რა უნდა გვქნა, რომ არავიზე არ ვყოფილიყვით დამოკიდებული. გამოსავალი ადგამარეობიდან თვითონ ცხოვრებამ გვაკარნახა — ეს არის არენდა. ამაში საკუთარი გამოცდილებით დავრწმუნდითო. 1987 წლიდან ჩვენს კოლკტივს 6 კაცის შემადგენლობით (ყველანი ნათესავები ვართ) ოჯარით აქვს ალებული 285 ჰექტარი მიწა, 90 ძროხა, მეცხოველეობის სადგომები, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა და სხვა საწარმოო ფონდები, რისი საერთო ღირებულება 320 ათასი მანეთია.

ახლა გამოყოფილი ფართობიდან მთლიანად უზრუნველყოფთ სულდობას საკუთარი წარმოების საკვებით, ის კი არა, ვყიდით კიდეც.

1500 კილოგრამით გაიზარდა საშუალო წველადობა. თუ საარენდო ოჯარაზე გადასვლამდე ნაწილი ჩვენს ფერმაში 2500 კილოგრამს არ აღემატებოდა, წლეულს, უკვე დიდი ოქტომბრის დღესასწაულისათვის, ყოველ ძროხაზე 4000 კილოგრამი მოგწველეთ, წლის ბოლოს კი 4300 კილოგრამი რძე იქნება. ცენტნერის თვითღირებულება 23 მანეთს შეადგენს, რაც 7 მანეთით ნაკლებია, ვიდრე არენდაზე გადასვლამდე იყო. სამჯერ გაიზარდა შრომის ნაყოფიერება. მოსავლიდნელი შედეგებით იგი კაცსე 39 ათას მანეთს შეადგენს.

კოლმეურნეობის გამგეობა ყოველთვიურად გვისწორებს ანგარიშს რძისათვის რეალიზაციის ფაქტობრივი ფასით. საშუალოდ იგი ჩვენთან ცენტნერში 36 მანეთად ჩამოყალიბდა. ჩვენგან გაყიდული პროდუქციის ღირებულებიან ბეს მეურნეობას მოგვბის 34 პროცენტს ვურიკებავთ. დანარჩენი ჩვენი სამეურნეოანგარიშიანი ფულია. ეს ფული ჩვენ ბალანსზე ბარია. ეს ფული ბანკში ბანკ-ბანკ ბანკ-ბანკ ბანკ-ბანკ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში

(დასასრული)

რის გამგეს, პროფესორ გ. ინწკირველს საკირიდ მიიწვიან მოკავშირე რესპუბლიკების წარმომადგენლებთან გაზრდის თვალსაზრისით გადაისახოს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოში მოკავშირე რესპუბლიკებიდან და ავტონომიური ფორმირებებიდან წარმომადგენლობის ნორმები;

ჟ. თბილისის მოკალაქენი ი. ჩიკოვანი, ნ. ტუფეშიანე, ნ. კაკელია, ნ. კაპანაძე და მრავალი სხვა წინადადებით შემოიღონ კანონის პროექტში შენარჩუნებულ იქნეს ბოჭვები კონსტიტუციის 116-ე მუხლი იმის თაობაზე, რომ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კანონები, დადგენილებები და სხვა აქტები ქვეყნდება მოკავშირე რესპუბლიკების ენებზე.

რესპუბლიკის სამართალდამცველი ორგანოების ბევრ პასუხისმგებელ მუშაკს წინადადება შემოაქვს: სსრ კავშირის კონსტიტუციაში უუნდა გამოიხატოს კონსტიტუციური და საპრაკურორო ზედამხედველობის თანაფარდობა, და რამდენადაც, სსრ კავშირის კონსტიტუციის 164-ე მუხლის შესაბამისად, კანონების ზუსტი შესრულებისადმი უმაღლესი ზედამხედველობა ეკისრება სსრ კავშირის გენერალურ პროკურორს, გაამიჯნოს სსრ კავშირის კონსტიტუციური ზედამხედველობის კომიტეტისა და სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის უფლებამოსილება. ამასთან ამხანაგებს მიაჩნიათ, რომ აღნიშნული საკითხის ყველაზე დადებითი გადაწყვეტა იქნებოდა არა კონსტიტუციური ზედამხედველობის კომიტეტის, არამედ უმაღლესი კონსტიტუციური სასამართლოს შექმნა, რომლის საქმიანობას სასამართლო პროცედურის ხასიათი ექნება და რომელშიც მოქალაქეთა ინტერესებს მიიღებენ დაინტერესებულ მხარეთა წარმომადგენლები. მიზანშეწონილია ამ ორგანოს მიეცეს იმ ნორმატიული აქტების გაუქმების უფლება, რომლებიც არ შეეხამებიენ სსრ კავშირის კონსტიტუციას;

**საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატებს ი. მამატო